

درس پنجم: آسیب های اجتماعی و پیشگیری از آنها

- ۱- نوجوانان چه گروه های سنی را تشکیل می دهند؟ گروه سنی دوازده تا هجده سال
 - ۲- چرا نوجوانی دوره حساسی است؟ در این دوره، افراد از نظر جسمانی دچار تغییراتی می شوند که به این تغییرات «بلوغ» می گویند. نوجوانان علاوه بر تغییرات جسمانی از نظر ذهنی و اجتماعی نیز تغییر می کنند. آنها در حال پشت سر گذاشتن کودکی و رسیدن به جوانی و بزرگسالی هستند.
 - ۳- تغییرات دوره نوجوانی اغلب باعث بروز چه مسائلی می شود؟ تغییرات این دوره، اغلب باعث بروز مسائل مختلف عاطفی و احساسی در نوجوانان می شود.
 - ۴- برخی از خصوصیات دوره نوجوانی و بلوغ را نام ببرید؟ شک و تردید، هویت جویی، هیجان طلبی و میل به تجربه کردن، استقلال طلبی، حساس شدن نسبت به خود.
- نکته: نوجوانی فرصتی برای کسب شایستگی ها و مهارت های زندگی است.
- ۵- چرا در دوره نوجوانی افراد بیشتر در معرض آسیب های اجتماعی قرار می گیرند؟ در این دوره به دلیل برخی خصوصیات که در دوران بلوغ به وجود می آید، افراد حساس ترند و ممکن است روحیه هیجانی و کنجکاوی آنها باعث شود که بیشتر در معرض آسیب های اجتماعی قرار بگیرند.
 - ۶- کدام آسیب های اجتماعی جامعه را بیشتر تهدید می کند؟ پر خاشگری و نزاع و اعتیاد
 - ۷- پر خاشگری و نزاع نتیجه کدام عامل است؟ کنترل نکردن خشم

۸- چه کسانی به افراد پرخاشگر تبدیل می شوند؟ افرادی که راه های درست ابراز خشم را یاد نگرفته و نمی توانند به طور معمول خشم خود را کنترل (مهار) کنند، به افراد پرخاشگر تبدیل می شوند و ممکن است در بزرگسالی نیز به این رفتار ادامه دهند.

۸- شکل های مختلف رفتار پرخاشگرانه را بیان کنید؟ رفتارهای پرخاشگرانه درجات گوناگون دارد و ممکن است به شکل های مختلفی مانند آزار و اذیت، کتک زدن، مسخره کردن و تحقیر دیگران، بی ادبی نمودن و ناسزا گفتن و شکستن و تخریب وسایل، بروز کنند.

۹- رفتار پرخاشگرانه چه اثراتی بر زندگی فرد می گذارد؟ نوجوانان پرخاشگر، تحمل کمی دارند. پرخاشگری همچنین مشکلاتی را در یادگیری و تحصیل به وجود می آورد و زمینه را برای سایر آسیب های اجتماعی فراهم می کند. گاهی پرخاشگری ممکن است اثرات جبران ناپذیری در زندگی فرد به وجود بیاورد.

۱۰- سه قاعده مهم در هنگام خشم و عصبانیت را نام ببرید؟ ۱- نباید به خودم صدمه بزنم. ۲- نباید به دیگران صدمه بزنم. ۳- نباید به وسایل یا اموال خودم و دیگران، صدمه بزنم.

۱۱- وقتی ما از دست کسی عصبانی هستیم چه رفتاری را باید از خود نشان بدهیم؟ (دو مورد)
*به خدا پناه ببریم و با گفتن ذکر و نام و یاد خدا خود را آرام کنیم.
*نفسهای عمیق بکشیم و از یک تا ده بشماریم.

*با رعایت سه قاعده ای که در بالا گفته شد، علت عصبانیت خود را مؤدبانه و آرام بیان کنیم.

*اگر نمی توانیم خود را آرام کنیم، محیط ناراحت کننده را ترک کنیم.

*برای آرام کردن خود از گفت و گو و مشورت با بزرگترها کمک بگیریم.

۱۲- وقتی دیگران از دست ما عصبانی هستند چه رفتاری باید از خودمان نشان بدهیم؟ (دو مورد)

*به آرامی از او سؤال کنیم چرا از دست ما عصبانی است و علت چیست؟

*به حرفهای طرف مقابل، خوب گوش کنیم و حرفهای او را قطع نکنیم.

*اگر اشتباهی مرتکب نشده ایم، با آرامش توضیح دهیم و اگر اشتباهی کرده ایم عذرخواهی کنیم و راهی برای جبران اشتباه، پیدا کنیم.

*اگر کسی از دست ما خیلی عصبانی است، به طوری که حاضر به شنیدن حرف های ما نیست و ممکن است به ما صدمه بزند، فوراً صحنه را ترک کنیم و از بزرگ ترها کمک بخواهیم.

۱۳ - حدیثی از امام علی(ع) در مورد خشم بیان کنید؟ خشم دشمن توست، پس آن را بر خود مسلط مگردان.

۱۴ - حدیثی از امام صادق(ع) را در مورد خشم بیان کنید؟ هر کسی مالک خشم خود نباشد، مالک عقل خود نخواهد بود.

۱۵ - چه چیزی باعث وابستگی فرد به مواد مخدر می شود؟ موادّ مخدّر، موادی هستند که مصرف آنها تغییراتی روی سیستم عصبی ایجاد می کند و باعث کم شدن هوشیاری و بی حسی و بی حالی می شوند اما پس از تمام شدن اثر آن روی مغز، فرد حال بسیار بدی پیدا می کند و مجبور است دوباره به سمت آن ماده برود. به عبارت دیگر فرد به آن وابستگی پیدا می کند و حاضر است برای به دست آوردن آن ماده، هر کاری بکند.

۱۶ - افراد با چه بهانه هایی ممکن است به مواد مخدر گرایش پیدا کنند؟ (۱) بعضی از افراد ادعا می کنند برای فرار از مشکلات به این سمت کشیده شده اند. (۲) برخی از نوجوانان و جوانان که جرأت و مهارت «نه گفتن» را ندارند، تحت تأثیر دیگران قرار می گیرند و به خواسته های آنها پاسخ مثبت می دهند و فریب می خورند. (۳) بعضی دیگر از افراد از روی کنجکاوی یا خودنمایی و اینکه نشان دهند، دیگر بچه نیستند، سیگار و موادّ مخدّر را تجربه (آزمایش) می کنند. در حالی که تجربه موادّ مخدّر، خطرناک است و حتی با یکبار استفاده، فرد به دام آنها می افتد و به سادگی نمی تواند از شرّ آنها خلاص شود.